

Co-funded by
the European Union

CURABILITY

CULTURAL ACCESSIBILITY

REKOMENDACIJŲ PAKETAS

Šiame dokumente yra apibūdinami veiksmai, kuriuos reikia atlikti, kliūtys, kurias reikia įveikti, ir sprendimai, kuriuos reikia priimti, kad projekto rezultatus būtų galima naudoti kitur vietos ar nacionaliniu lygmeniu.

CURABILITY projektas

Co-funded by
the European Union

PROJEKTO INFORMACIJA

Akronimas:

CURABILITY

Projekto pavadinimas:

CulturRal AccessiBILITY

Projekto numeris:

2021-1-ES01-KA220-ADU-000030420

Programa:

KA220-ADU - Bendradarbiavimo partnerystės suaugusiųjų švietimo srityje

Tinklapis:

www.curability.eu

Co-funded by
the European Union

Europos kultūros paveldas atlieka svarbų vaidmenį kuriant Europos ateitį, o galimybė susipažinti su šiuo kultūros paveldu yra ne tik viena iš pagrindinių žmogaus teisių, bet ir pagrindinė jo vertės didinimo ir skatinimo strategija. Tačiau kultūros paveldo prieinamumas nėra vienodas visiems žmonėms ir ypač sudėtingas nepalankiausioje padėtyje esančioms grupėms, įskaitant neįgaliuosius.

Trūksta žinių apie negalią apskritai ir jos poreikius. Trūksta kultūros specialistų ir jų instruktorių mokymo apie neįgaliųjų poreikius ir technologinius išteklius. Be to, trūksta finansavimo tiek įrangos tobulinimui, tiek kultūros darbuotojų mokymams.

Šioje labai sudėtingoje aplinkoje buvo sukurtas projektas CURABILITY, kuris atsirado dėl poreikio pagerinti kultūros prieinamumą žmonėms su negalia, kad ir kokia ji būtų. Vykdamas projektą parengtos REKOMENDACIJOS, kuriose apibrėžiama strategija, veiksmai, kurių reikia imtis, kliūtys, kurias reikia įveikti, ir sprendimai, kuriuos reikia priimti, kad būtų užtikrintas projekto metu sukurtų produktų TĘSTINUMAS, be to, kad juos būtų galima naudoti kitose aplinkose - tiek vietos, tiek nacionaliniu, tiek visos Europos Sąjungos lygmeniu.

Nuoširdžiai,

CURABILITY partneriai

Partnerių pasiūlymai, kokių veiksmų galima imtis, siekiant užtikrinti projekto rezultatų tvarumą

Galimi tvarumo veiksmi

- Galima sukurti **stiprią kultūros mylėtojų bendruomenę** (vietos ir tarptautiniu lygmeniu), kuri dalytųsi CURABILITY projekto rezultatais ir gerą patirtimi su įvairiomis suinteresuotosiomis šalimis. Užmegzti **ilgalaikę partnerystę ir bendradarbiavimą** tarp bendruomenės suinteresuotųjų šalių (muziejų, kultūros įstaigų, ...), kurios siekia neįgalųjų įtraukimo ir kultūros prieinamumo.
- **Kuo daugiau pinigų investuoti** į nuolatinį kultūros darbuotojų, švietėjų, organizacijų ir kultūros įstaigų tobulėjimą, panaudojant projekto rezultatus, taip pat papildomus mokymus ir seminarus, parengtus pagal projekto rezultatus.
- Dalytis rezultatais ir kita projektu metu sukurta medžiaga „**Kultūros mylėtojų bendruomenėje**“.
- **Pritaikyti sukurta medžiaga įvairioms tikslinėms grupėms**, siekiant pasiekti kuo daugiau suinteresuotųjų šalių.
- **Rengti nuolatinius susitikimus ir seminarus**, siekiant pasiekti kuo daugiau žmonių ir pristatyti jiems projektą. Tai **padidins informuotumą** ir pagerins prieinamumą įvairioms tikslinėms grupėms. Ši sklaida turėtų būti vykdoma ne tik taikant klasikinį metodą, bet ir naudojant **naujas technologijas, kurios** bus naudojamos mokymo tikslais.
- **Nuolatiniai darbuotojų mokymai** apie prieinamumo poreikius, įvairovę ir ypatumus, siekiant sukurti įtraukesnę ir prieinamesnę darbo erdvę įvairioms suinteresuotosioms šalims. Įgyti nauji įgūdžiai atvers **naujas galimybes** geriau padėti kultūros darbuotojams ir neįgaliesiems kuriant prieinamas kultūros erdves ir suprantant jų teises bei reikalavimus, susijusius su šiomis erdvėmis.

Igyvendinimo
išlaidos

- Mokymų vedimas reikalauja papildomų **investicijų**. Tai gali būti finansinės išlaidos, arba darbuotojų laikas, tačiau paprastai tai reiškia ir viena, ir kita. Pirmiausia **reikia apmokyti darbuotojus**, kad jie įgytų įgūdžių, reikalingų vesti mokymus. Kitais atvejais tai reiškia, kad reikės samdyti **naujus darbuotojus**, o tai taip pat gali būti iššūkis dėl papildomų išlaidų, kurios papildomai apkrauna organizacijos biudžetą.
- Norint apmokyti esamus darbuotojus, gali neužtekti laiko atlikti kasdienių užduočių ir tuo pačiu įgyti žinių visiškai naujoje srityje.
- Dėl **finansavimo apribojimo** kultūros vietoms ir kultūros darbuotojams gali kilti sunkumų pripažįstant siūlomų mokymų ir mokymo renginių **pridėtinę vertę** kultūros prieinamumo srityje ir siūlomą jų vietovių pertvarką, nes jie gali jų praktiškai neįgyvendinti savo kasdiniame darbe.
- Norint tapti kai kurių **specifinių įrankių**, pavyzdžiui, **3D spausdintuvo**, ekspertu, reikia intensyviai mokytis savarankiškai arba dalyvauti mokymuose, o tai reiškia papildomas išlaidas ir ne visada prieinamą laiką.
- CURABILITY projekto metu parengta ir prieinama medžiaga ir rezultatai turi būti **pritaikyti** skirtingoms tikslinėms grupėms ir atsižvelgiant į kiekvieną vietos socialinę ir kultūrinę aplinką.
- Patobulinimai, susiję su prieinamumo gerinimu, nors ir yra tikri, kad jie turės labai teigiamą poveikį visuomenei, vargu ar turės konkretų **ekonominį pripažinimą** subjektui, todėl sunku tikėtis, kad subjektai gaus **papildomų lėšų papildomoms** šių patobulinimų išlaidoms padengti.
- Galimybė naudotis **naujomis technologijomis**, kad patobulinimai būtų prieinami kuo didesniai suinteresuotųjų šalių ratui, taip pat reiškia, kad reikia darbuotojų, kurie mokėtų naudotis šiomis technologijomis ir galėtų pritaikyti ir plėtoti projekto rezultatus **įvairioms negalios rūšims**.

Įstatymų ir reglamentų pakeitimai

- Europos lygmeniu daugelis šalių stengėsi suderinti savo įstatymus ir politiką su **Jungtinių Tautų Neįgaliųjų teisių konvencijoje nustatytais** principais ir įsipareigojimais. Dauguma siūlomų įstatymų pakeitimų yra labai bendro pobūdžio ir parašyti neatsižvelgiant į neįgaliųjų poreikius ir nuomonę. Norint tai pakeisti, reikia atsižvelgti į neįgaliųjų nuomonę ir leisti jiems prisidėti prie naujų teisės aktų ar iniciatyvų rengimo. Tačiau, nepaisant visų pastangų, neįgalieji vis dar yra stigmatizuojami ir diskriminuojami, nes jie vis dar nelaikomi asmenimis, turinčiais teisinį veiksnumą, savarankiškumą ir laisvę. Dauguma kai kuriose šalyse galiojančių įstatymų jau apima įvairius prieinamumo aspektus, iš esmės susijusius su pagrindinėmis teisėmis, tačiau daugelis šalių vis dar susiduria su didelėmis **neįgaliųjų diskriminacijos** problemomis dėl visuomenėje vis dar vyraujančios socialinės stigmos ir atskirties. Galimas sprendimas - rengti ir stiprinti papildomas kampanijas ir programas, kuriomis siekiama **pakeisti visuomenės požiūrį** į neįgaliuosius.

- Apskritai, norint ilgainiui užtikrinti būtinus pokyčius, reikėtų įgyvendinti **naujus specialius ir konkrečius reglamentus dėl** prieinamumo reikalavimų, kad miestuose ir pastatuose būtų galima kurti prieinamą aplinką, pritaikytą žmonėms su judėjimo ar fizine, regos ir klausos negalia. Šiems naujiems įstatymams ir taisyklėms paremti ir užtikrinti reikėtų skirti **papildomų dotacijų ir lėšų** kultūros darbuotojų ir kultūros personalo mokymams apie tai, kaip priimti ir pritaikyti lankytojus su įvairia negalia. Taigi reikėtų papildomų lėšų pastatų ir erdvių pritaikymui.

- Pastaraisiais metais buvo skirta šiek tiek lėšų, todėl dauguma **kultūrinių erdvių buvo pertvarkytos**, tačiau norint išlaikyti šiuos pokyčius ilgą laiką, reikėtų papildomų lėšų. **Sukurti svarbų ir didelės vertės fondą, skirtą** organizacijoms, kurios jau dirba su neįgaliaisiais, kad pagerintų savo vietas, galėtų padėti ir paskatinti kitus daryti tą patį. Paprastai ES šalyse daugumoje viešojo sektoriaus pastatų ir infrastruktūros objektų turi būti sudarytos sąlygos neįgaliesiems, o daugumoje privačių infrastruktūros objektų turėtų būti įrengtos rampos ir liftai, tačiau taip yra ne visada. Dėl to neįgalieji, bandydami patekti į įvairias erdves, gali atsidurti keblioje padėtyje.

- Tarptautiniu lygmeniu **reikėtų stiprinti politikos formuotojų ir neįgaliųjų atstovų bendradarbiavimą**, kurti partnerystes, kad būtų skatinamas neįgaliųjų ir jų organizacijų dalyvavimas politikos, programų ir iniciatyvų kūrimo procese. Į

	neįgaliųjų nuomonę turi būti iš tiesų atsižvelgiama kiekviename politikos sprendimų priėmimo etape. Būtina visais ES lygmenimis suintensyvinti politikos formuotojų, kultūros suinteresuotųjų subjektų ir neįgaliųjų atstovų konsultacijas. Europos ir nacionaliniu lygmenimis reikėtų sukurti privalomus ir reguliarius konsultavimosi su neįgaliųjų asociacijomis ir teisių gynimo grupėmis mechanizmus, kad būtų galima surinkti informaciją neįgaliesiems aktualiais politikos klausimais. - Kai kuriose šalyse yra priimti įstatymai, kuriais siekiama skatinti neįgaliųjų socialinę integraciją ir įtrauktį. Šiuo įstatymu darbdaviai skatinami įdarbinti neįgaliosius ir suteikti „protingas“ sąlygas, tačiau realybė yra visai kitokia ir neatspindi viso neįgaliųjų kolektyvo įvairovės. Todėl būtų naudinga papildoma finansinė parama darbdaviams, sudarantiems sutartis su neįgaliaisiais, taip pat papildomas biudžetas įrangai ir priemonėms pritaikyti. Įstatymai turėtų labiau spausti privačias įstaigas įgyvendinti priemones, kurios sukurtų neįgaliesiems labiau prieinamas kultūros erdves.
Poveikis ir trūkumai	- Paaiškinti, įtikinti ir įgyvendinti būtinus kultūros subjektų pokyčius gali būti sudėtinga, tačiau ne dėl motyvacijos ar supratimo stokos, o daugiausia dėl papildomų susijusių išlaidų. Todėl įstatymai ir reglamentai turi reikalauti, kad šie pokyčiai įvyktų. - Skirtingų rūšių negaliai reikia įvairių metodų, žinių ir įgūdžių, kad medžiaga būtų pritaikyta kiekvienam konkrečiam atvejui. Neįgaliųjų bendruomenė yra įvairi, joje yra skirtingų rūšių ir laipsnių negalios. Dėl to sunku suderinti interesus, pastangas ir lėšas bei užtikrinti, kad būtų vienodai atsižvelgiama į visų rūšių negalią ir sutrikimus. - Turi būti nustatyti reguliarūs konsultavimosi mechanizmai, kurie užtikrintų, kad skirstant lėšas ir paramą yra atsižvelgiama į neįgaliųjų bendruomenės įvairovę. - Reikia patrauklių ir veiksmingų informuotumo didinimo kampanijų, kurios įtikintų politikos formuotojus, vadovus, švietėjus ir net neįgaliųjų bendruomenę. Šios kampanijos reikalauja finansinių ir personalo pastangų, o rasti išteklių ir lėšų

	gali būti tikras iššūkis. - Reikia ilgalaikių pastangų ir investicijų, kad darbuotojai įgytų reikiamų įgūdžių ir būtų įgyvendinti reikalingi patobulinimai kultūros įstaigose. - Nepaisant to, kad su neįgaliaisiais dirbančioms organizacijoms skiriamos įvairios dotacijos, vietos tobulinimui tikrai reikės papildomų lėšų. - Siekiant užtikrinti ilgalaikes pastangas ir rezultatus, reikia priimti teisės aktus, kurie reikalautų, kad pokyčiai būtų vykdomi.
Atsakomybė ir poreikiai	- Vyriausybė, kultūros institucijos, neįgaliųjų organizacijos ir sprendimų priėmėjai turi dirbti kartu, kad užtikrintų žinių, įgūdžių ir požiūrio plėtrą per tam tikrą laiką. Valdžios institucijos turi būti įtrauktos ir įtikintos, kad reikia kurti politiką, kuri pakeistų dabartinę padėtį, kai tam tikrų įrenginių prieinamumas yra menkas arba jo iš viso nėra. Pakeitus šią politiką, kultūros subjektai bus įpareigoti investuoti į viešųjų ir privačių kultūros objektų prieinamumo gerinimą. - Reikia organizuoti informuotumo didinimo kampanijas apie kultūrinio prieinamumo svarbą, praktinius mokymus, kad būtų užtikrintas tinkamas požiūris į visų rūšių negalią. Sukūrus šiuos konsultavimosi mechanizmus, reikėtų asmenų arba grupių, atsakingų už jų koordinavimą ir valdymą. - Dėl pokyčių reikia nuolat mokyti ir šviesti organizacijas, institucijas, darbuotojus ir specialistus. Socialiniai darbuotojai taip pat gali dalyvauti mokomuosiuose seminaruose, kad pagilintų savo žinias apie kultūros paveldą. Tai pagerina galimybes ne tik jiems dirbti muziejų ir meno galerijų kultūros asistentais, bet ir kultūros institucijoms turėti daugiau tinkamai parengtų techninių darbuotojų. Konsultacijų tarpininkai ir koordinatoriai turėtų būti apmokyti įtraukiosios komunikacijos (gestų kalbos žinios, prieinamų dokumentų kūrimas) ir visapusiškai išmanyti neįgaliųjų teises. - Rengiant socialines kampanijas svarbu suprasti realybę, kad prieš rengiant informavimo kampanijas būtų nustatyti trūkumai ir poreikiai. Tai taip pat svarbu kuriant naujas politikos kryptis ir kampanijas, komunikacijos strategijas ir kt.

- Siekiant tobulėjimo ir pokyčių organizacijoje reikia nuolat mokyti ir šviesti darbuotojus ir specialistus. Taip pat reikia sudaryti sutartis su naujais darbuotojais ir mokyti jau dirbančius darbuotojus, kad jie tobulintų ir pritaikytų savo įgūdžius. **Naujų technologijų** mokymas gali būti labai svarbus, kad darbuotojai galėtų savarankiškai kurti ir tobulinti virtualias erdves ar tinklus, kuriuose gali būti siūlomos įvairios paslaugos, pradedant virtualiais vizitais internetu, rezervacijomis ir pan.
- Kultūros srities suinteresuotieji subjektai turi bendradarbiauti, kad pagerintų kultūros prieinamumą.
- Norint turėti geresnę, patobulintą ir patrauklesnę vietą, reikia **papildomų didesnių lėšų** šaltinio, kad būtų galima padengti visas išlaidas, įtraukti vidaus darbuotojus ir pradėti informacinės kampanijas naujai programai populiarinti.

Stiprybės

- Daugelyje šalių buvo priimti **nauji įstatymai ir reglamentai, kuriais** siekiama užtikrinti tinkamą kultūros įstaigų fizinį prieinamumą.
- Bendradarbiavimas su pagrindiniais suinteresuotaisiais subjektais (muziejais, kultūros įstaigomis, ...) padės sukurti **tinklą, pagrįstą patirtimi ir parama**. Kuo didesnis bus šis tinklas, tuo daugiau kitų suinteresuotųjų šalių norės į jį įsitraukti ir atsiras daugiau iniciatyvų. **Stiprios bendruomenės** kūrimas pagal Curability internetinės bendruomenės pavyzdį gali paskatinti bendradarbiavimą, dalijimąsi žiniomis ir būsimų projektų inicijavimą.
- Projekto CURABILITY rezultatai suteikia įvairių **priemonių** kultūros specialistams, darbuotojams ir institucijoms, kad jie galėtų atlikti tam tikrus pokyčius savo praktikoje. Remiantis jais, projekto **mokymus galima pasiūlyti** ne tik kultūros darbuotojams, bet ir kitiems suinteresuotiesiems subjektams. Taigi, projekto **holistinis požiūris** prieinamumo perspektyvos požiūriu suteikia įrankių įvairioms strategijoms kurti, o jo rezultatai suteikia realios patirties, kuri padės kitoms kultūros įstaigoms gerinti prieinamumą. **Projekto turinio pritaikymas**

SSGG analizė

konkreiems vietos auditorijos poreikiams užtikrins, kad siūlomi seminarai ir mokymai yra aktualūs ir veiksmingi.

- Projekto rezultatai padės institucijoms ir personalui pagilinti žinias ir informuotumą apie **įvairių rūšių negalią** ir konkrečius skirtumus tarp skirtingų Europos šalių. Projekto mokymai ir rezultatai taps tvirtu atspirties tašku, kurį bus galima panaudoti įvairiose šalyse, atsižvelgiant į **vietos specifiką**.

- Yra įvairių **finansavimo galimybių, kuriomis galima** finansiškai paremti suinteresuotųjų šalių švietimą ir mokymą.

Silpnybės

- Daugelis kultūros vadybininkų, darbuotojų, švietėjų ir politikos formuotojų nežino ne tik fizinio, bet ir kultūrinio prieinamumo sąvokos. Be to, partnerių patirtis yra **nevienoda**, todėl **projekto rezultatus** reikės **pritaikyti** skirtingiems nacionaliniams lygiams, atsižvelgiant į skirtingą šalių partnerių patirtį ir kontekstą. Tai gali būti sudėtinga. Todėl vietos kultūros specialistai, švietėjai ir muziejų darbuotojai turi mažai žinių apie projektą ir seminarų bei mokymų vertę.

- Kultūros organizacijoms, norinčioms praktiškai įgyvendinti rekomendacijas, pasiūlymus ir sprendimus, susijusius su erdvių pertvarkymu ir darbuotojų mokymais, neabejotinai **trūksta lėšų**. Projekto metu parengtų rekomendacijų įgyvendinimas gali pareikalauti didelių finansinių ir žmogiškųjų išteklių. Seminarų ir mokymų organizavimas vietos lygmeniu gali pareikalauti daug išteklių, o tai apkrautų biudžetą ir turėtų įtakos šios veiklos kokybei ir mastui. Galimybės gauti lėšų ir dotacijų yra ribotos, be to, **Europoje yra daug kitų poreikių, kuriuos reikia tenkinti ir** kurie konkuruoja su kultūros prieinamumu.

- **Natūralus asmenų ir grupių pasipriešinimas pokyčiams taps** iššūkiu siekiant pagerinti prieinamumą. Didinti specialistų ir institucijų informuotumą apie kultūros prieinamumą gali būti sudėtinga dėl tam reikalingo laiko ir pastangų.

- Nepaisant to, kad šis projektas yra žingsnis į priekį dabartinėje situacijoje, skatinant ir gerinant informuotumą apie įvairias negalias ir poreikius, toks požiūris tikrai nėra pakankamas ir turėtų būti nuodugniai išnagrinėtas tolesniuose

ateities projektuose.

Galimybės

- Projektas sukūrė institucijų, darbuotojų ir organizacijų tinklą, kuris padės plačiau bendradarbiauti ir didinti informuotumą tiek nacionaliniu, tiek tarptautiniu lygmeniu. Projekto metu sukurta **el. duomenų bazė** stiprina įgytos patirties sklaidą. Įgyvendinant pokyčius gali padidėti potencialus dalyvių skaičius, o tai leistų padidinti finansinę paramą. **Rekomendacijos** suteikia galimybę kultūros įstaigoms bendradarbiauti ir dalytis savo patirtimi bei sprendimais, taip sukuriant profesinį bendradarbiavimo tinklą.

- **Naujų technologijų** naudojimas tikrai padės pasiekti daugiau potencialios visuomenės, subjektų ir darbuotojų.

- Sukūrus tinkamus **viešųjų konsultacijų su** įvairiomis suinteresuotosiomis šalimis **mechanizmus**, problema gali tapti labiau matoma visuomenei. Įvairialypis atstovavimas neįgaliesiems suteikia galimybę atsižvelgti į įvairius prieinamumo poreikius.

- Projekto rezultatai gali turėti **tarptautinį poveikį** organizacijoms, įstaigoms ir specialistams, kurie nori plėsti savo žinias ir išteklius, kad galėtų įgyvendinti pokyčius savo erdvėse, arba suteikti papildomų mokymų galimybių kultūros įstaigoms ir atitinkamoms organizacijoms. **Vietos bendradarbiavimo ir stiprios bendruomenės** kūrimas gali atverti partnerystės su kitomis organizacijomis galimybes. Vietos seminarai ir mokymai turės tiesioginį poveikį vietos kultūros suinteresuotiesiems subjektams, o tai pagerins vietos kultūros įstaigų prieinamumą ir įtrauktį.

Grėsmės

- Didėjantis kultūros sektoriaus **finansavimo stygius** gali daryti spaudimą vadovams ir darbuotojams, versti juos susitelkti tik į pagrindines pareigas ir atgrasyti organizacijas nuo pokyčių, reikalingų siekiant pagerinti prieinamumą visų rūšių neįgaliesiems. Dėl šio trūkumo atsiras **konkurencija dėl** dėmesio šiems

būtimams patobulinimams ir dalyvavimo juose su kitais gausiais prioritetais ir įsipareigojimais. Be to, reikia nepamiršti, kad visuomenė apie kultūros įstaigų pastangas gali reaguoti teigiamai arba visai nereaguoti.

- Išteklių ribotumas turės įtakos ilgalaikių partnerystių įgyvendinimui ir mokymų bei seminarų rengimui, kuriems reikalingi išteklių. **Išteklių ribotumas yra tvarumo iššūkis.**

- Kultūros įstaigos ir specialistai gali susidurti su įstaigų, organizacijų ir darbuotojų **pasipriešinimu pokyčiams** ir prieinamumo praktikai. Išėiti iš komforto zonos nėra lengva, todėl, siekiant jį sumažinti, reikia atlikti svarbų informavimo darbą.

- Su prieinamumu susiję **reguliavimo pokyčiai** gali turėti įtakos ne tik rekomendacijoms, bet ir projekto rezultatų aktualumui, pritaikomumui ir tvarumui, nes jie gali įgyti arba prarasti svarbą. Tai gali paveikti sprendimus priimančius asmenis (vietos ir (arba) nacionaliniu lygmeniu), kad jie priimtų reikiamus reglamentavimo pakeitimus, o tai didina sunkumus įgyvendinant visa apimančius pokyčius, nes žmonių su negalia įvairovė yra didelė.

Stipriosios pusės:

- Daugelyje šalių buvo priimti **nauji įstatymai ir reglamentai, kuriais** siekiama užtikrinti tinkamą kultūros įstaigų fizinį prieinamumą.
- Bendradarbiavimas su pagrindiniais suinteresuotaisiais subjektais (muziejais, kultūros įstaigomis, ...) padės sukurti **tinklą, pagrįstą patirtimi ir parama**. Kuo didesnis bus šis tinklas, tuo daugiau kitų suinteresuotųjų šalių norės į jį įsitraukti ir atsiras daugiau iniciatyvų. **Stiprios bendruomenės** kūrimas pagal Curability internetinės bendruomenės pavyzdį gali paskatinti bendradarbiavimą, dalijimąsi žiniomis ir būsimų projektų inicijavimą.
- Projekto CURABILITY rezultatai suteikia įvairių **priemonių** kultūros specialistams, darbuotojams ir institucijoms, kad jie galėtų atlikti tam tikrus pokyčius savo praktikoje. Remiantis jais, projekto **mokymus galima pasiūlyti** ne tik kultūros darbuotojams, bet ir kitiems suinteresuotiesiems subjektams. Taigi, projekto **holistinis požiūris** prieinamumo perspektyvos požiūriu suteikia įrankių įvairioms strategijoms kurti, o jo rezultatai suteikia realios patirties, kuri padės kitoms kultūros įstaigoms gerinti prieinamumą. **Projekto turinio pritaikymas** konkrečioms vietos auditorijos poreikiams užtikrins, kad siūlomi seminarai ir mokymai yra aktualūs ir veiksmingi.
- Projekto rezultatai padės institucijoms ir personalui pagilinti žinias ir informuotumą apie **įvairių rūšių negalią** ir konkrečius skirtumus tarp skirtingų Europos šalių. Projekto mokymai ir rezultatai taps tvirtu atspirties tašku, kurį bus galima panaudoti įvairiose šalyse, atsižvelgiant į **vietos specifiką**.
- Yra įvairių **finansavimo galimybių, kuriomis galima** finansiškai paremti suinteresuotųjų šalių švietimą ir mokymą.

Silpnybės:

- Daugelis kultūros vadybininkų, darbuotojų, švietėjų ir politikos formuotojų nežino ne tik fizinio, bet ir kultūrinio prieinamumo sąvokos. Be to, partnerių patirtis yra **nevienoda**, todėl **projekto rezultatus** reikės **pritaikyti** skirtingiems nacionaliniams lygiams, atsižvelgiant į skirtingą šalių partnerių patirtį ir kontekstą. Tai gali būti sudėtinga. Todėl vietos kultūros specialistai, švietėjai ir muziejų darbuotojai turi mažai žinių apie projektą ir seminarų bei mokymų vertę.
- Kultūros organizacijoms, norinčioms praktiškai įgyvendinti rekomendacijas, pasiūlymus ir sprendimus, susijusius su erdvių pertvarkymu ir darbuotojų mokymais, neabejotinai **trūksta lėšų**. Projekto metu parengtų rekomendacijų įgyvendinimas gali pareikalauti didelių finansinių ir žmogiškųjų išteklių. Seminarų ir mokymų organizavimas vietos lygmeniu gali pareikalauti daug išteklių, o tai apkrautų biudžetą ir turėtų įtakos šios veiklos kokybei ir mastui. Galimybės gauti lėšų ir dotacijų yra ribotos, be to, **Europoje yra daug kitų poreikių, kuriuos** reikia **tenkinti** ir kurie konkuruoja su kultūros prieinamumu.
- **Natūralus asmenų ir grupių pasipriešinimas pokyčiams taps** iššūkiu siekiant pagerinti prieinamumą. Didinti specialistų ir institucijų informuotumą apie kultūros prieinamumą gali būti sudėtinga dėl tam reikalingo laiko ir pastangų.
- Nepaisant to, kad šis projektas yra žingsnis į priekį dabartinėje situacijoje, skatinant ir gerinant informuotumą apie įvairias negalias ir poreikius, toks požiūris tikrai nėra pakankamas ir turėtų būti nuodugnai išnagrinėtas tolesniuose ateities projektuose.

Galimybės: - Projektas sukūrė institucijų, darbuotojų ir organizacijų tinklą, kuris padės plačiau bendradarbiauti ir didinti informuotumą tiek nacionaliniu, tiek tarptautiniu lygmeniu. Projekto metu sukurta el. duomenų bazė stiprina įgytos patirties sklaidą. Įgyvendinant pokyčius gali padidėti potencialus dalyvių skaičius, o tai leistų padidinti finansinę paramą. - Rekomendacijos suteikia galimybę kultūros įstaigoms bendradarbiauti ir dalytis savo patirtimi bei sprendimais, taip sukuriant profesinį bendradarbiavimo tinklą. - Naujų technologijų naudojimas tikrai padės pasiekti daugiau potencialios visuomenės, subjektų ir darbuotojų. - Sukūrus tinkamus viešųjų konsultacijų su įvairiomis suinteresuotosiomis šalimis mechanizmus, problema gali tapti labiau matoma visuomenei. Įvairialypis atstovavimas neįgaliesiems suteikia galimybę atsižvelgti į įvairius prieinamumo poreikius. - Projekto rezultatai gali turėti tarptautinį poveikį organizacijoms, įstaigoms ir specialistams, kurie nori plėsti savo žinias ir išteklius, kad galėtų įgyvendinti pokyčius savo erdvėse, arba suteikti papildomų mokymų galimybių kultūros įstaigoms ir atitinkamoms organizacijoms. - Vietos bendradarbiavimo ir stiprios bendruomenės kūrimas gali atverti partnerystės su kitomis organizacijomis galimybes. Vietos seminarai ir mokymai turės tiesioginį poveikį vietos kultūros suinteresuotiesiems subjektams, o tai pagerins vietos kultūros įstaigų prieinamumą ir įtrauktį.	Grėsmės: - Didėjantis kultūros sektoriaus finansavimo stygius gali daryti spaudimą vadovams ir darbuotojams, versti juos susitelkti tik į pagrindines pareigas ir atgrasyti organizacijas nuo pokyčių, reikalingų siekiant pagerinti prieinamumą visų rūšių neįgaliesiems. Dėl šio trūkumo atsiras konkurencija dėl dėmesio šiems būtiniams patobulinimams ir dalyvavimo juose su kitais gausiais prioritetais ir įsipareigojimais. Be to, reikia nepamiršti, kad visuomenė apie kultūros įstaigų pastangas gali reaguoti teigiamai arba visai nereaguoti. - Išteklių ribotumas turės įtakos ilgalaikių partnerystės įgyvendinimui ir mokymų bei seminarų rengimui, kuriems reikalingi ištekliai. Išteklių ribotumas yra tvarumo iššūkis. - Kultūros įstaigos ir specialistai gali susidurti su įstaigų, organizacijų ir darbuotojų pasipriešinimu pokyčiams ir prieinamumo praktikai. Išėiti iš komforto zonos nėra lengva, todėl, siekiant jį sumažinti, reikia atlikti svarbų informavimo darbą. - Su prieinamumu susiję reguliavimo pokyčiai gali turėti įtakos ne tik rekomendacijoms, bet ir projekto rezultatų aktualumui, pritaikomumui ir tvarumui, nes jie gali įgyti arba prarasti svarbą. Tai gali paveikti sprendimus priimančius asmenis (vietos ir (arba) nacionaliniu lygmeniu), kad jie priimtų reikiamus reglamentavimo pakeitimus, o tai didina sunkumus įgyvendinant visa apimančius pokyčius, nes žmonių su negalia įvairovė yra didelė.

Išvados

Šiuo metu Europos lygmeniu daugelis šalių stengiasi laikytis Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos įsipareigojimų. Tačiau dauguma siūlomų teisės aktų pakeitimų yra pernelyg bendro pobūdžio, jie priimti neatsižvelgiant į neįgaliųjų poreikius ir nuomonę, taip pat neatsižvelgiant į visą jų įvairovę.

Norint tai pakeisti ir pasiekti realių rezultatų, svarbu, kad įstatymų leidėjai suvoktų tikruosius poreikius ir paverstų juos konkrečiais įstatymais, kurie iš tikrųjų pagerintų neįgaliųjų padėtį ne tik viešosiose įstaigose ir pastatuose, bet ir privačiuose. Kad tai būtų pasiekta, reikia sukurti geresnes konsultavimosi priemones, kurios būtų privalomos ir reguliariai vykdomos.

Kita vertus, labai svarbu suburti stiprią įvairių suinteresuotųjų šalių ir kultūros mylėtojų bendruomenę tiek nacionaliniu, tiek tarptautiniu mastu, kurioje būtų galima dalytis pasiektais rezultatais ir gerąja patirtimi.

Co-funded by
the European Union

Būtiniais patobulinimams, susijusiems tiek su kultūros darbuotojų mokymu ir įgūdžiais, tiek su fizinių erdvių gerinimu, reikalingos didelės ir nuolatinės investicijos. Šios papildomos investicijos leis atsakingiems asmenims, turintiems sprendimų priėmimo galią, įgyvendinti būtinus patobulinimus ir nereikės rinktis tarp įvairių jau vykdomų veiklų.

Be šių nuolatinių investicijų bus sunku užtikrinti nuolatinį kultūros darbuotojų mokymą, kursų ar seminarų rengimą ir rezultatų bei gerosios patirties pritaikymą prie įvairių tikslinių grupių poreikių, įvairovės ir prieinamumo ypatumų.

Apibendrinant galima išskirti šias pagrindines nustatytas kliūtis:

- Žinių apie neįgaliuosius apskritai ir jų poreikius stoka.
- Nepakankamas kultūros specialistų ir juos apmokančių asmenų mokymas apie neįgaliųjų poreikius ir technologinius išteklius.
- Mokymo lėšų trūkumas ir jų taikymas ištekliams.

Co-funded by
the European Union

Partneriai:

artied
art inspired education

